

GRUPLAR VE ROLLER

1. Birey, Grup ve Roller

Birey: Toplumu oluşturan, kendine has özellikleri olan her insan bir bireydir.

Örnek: Öğrenci Ali, Erdal Bakkal, Zeki Öğretmen.

Grup: En az iki kişiden oluşan, ortak amaçları olan, aralarında dayanışma ve iş birliği yapan topluluğa grup denir.

Örnek: Aile, akrabalar, okul grubu.

Grupların Özellikleri:

- İnsanlar birbirlerini tanır.
- İş birliği ve dayanışma vardır.
- Ortak amaç için bir araya gelirler.
- Birliktelikleri uzun sürelidir.
- Bir kişi aynı anda birden fazla gruba üye olabilir.

Rol: Bir kişinin içinde bulunduğu gruptaki görevine rol denir.

Örnek: Ali; ailede çocuk, okulda öğrenci, takımda kaleci rolünde olabilir.

2. Toplumsal Gruplar

Aile: Toplumun temelidir (anne, baba, çocuk).

Arkadaş Grubu: Oyun, ders, sanat ve spor etkinliklerinde beraber olduğumuz gruptur.

Akrabalar: Dede, babaanne, amca, hala, kuzenler...

Komşular: Geleneklerimizde komşuluğun önemi büyüktür.

Okul ve Sosyal Gruplar: Kulüpler, spor takımları, sosyal sorumluluk grupları.

3. Sosyalleşme

Bireyin toplumun bir üyesi olma sürecine sosyalleşme denir.

Örnek: "Günaydın" demek, arkadaşlarla selamlaşmak.

Faydaları:

- ✓ Toplum hayatına uyum sağlar.
- ✓ Öz güveni artırır.
- ✓ İş birliği ve ortak hareket etme becerisi kazandırır.

4. Görev, Hak ve Sorumluluk

Görev: Rolümüzün gereğini yerine getirmektir..

Örnek: Bir öğrencinin görevi ders çalışmaktır.

Hak: Yasaların ve toplumun bireylere tanıdığı yetkidir.

Örnek: Eğitim hakkı, oyun hakkı, sağlık hakkı.

Sorumluluk: Kişinin kendi yetki alanına giren bir işin sonuçlarını üstlenmesidir.

Örnek: Ödev yapmak, derslere zamanında girmek.

Kısaca;

- Dâhil olduğumuz ilk grup ailedir.
- Aynı anda birden fazla role sahip olabiliriz.
- Dâhil olduğumuz gruplara göre rollerimiz değişmektedir.
- İçinde yer aldığımız her grup ve sahip olduğumuz her rol, bize bazı haklar sağladığı gibi, çeşitli sorumluluklar da yükler.

KÜLTÜREL ÖZELLİKLERE SAYGI VE BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜ

Kültür ve Unsurlar

Kültür: Bir toplumun tarih boyunca ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi değerlerin bütünüdür.

Manevi Unsurlar: Tarih, dil, din, inanç, ahlak kuralları, örf-adet, yasalar, hukuk.

Maddi Unsurlar: Coğrafi konum, mimari, iklim, doğal ortam, toprak yapısı, su kaynakları, simgeler.

Kültürün Özellikleri

- Her toplumun kültürü farklıdır.
- Sürekli olarak zamanla değişebilir.
- Aynı ülke içinde bile yörelere göre farklılık gösterebilir.

Kültürel Unsurlarımız

El sanatları: Ebru, çini, halı dokuma, çömlekçilik

Bayramlar: Ramazan, Kurban (dini), 23 Nisan, 29 Ekim, 19 Mayıs, 30 Ağustos (millî).

Yöresel lezzetler: Manti, kebab, baklava, etli ekmek, keşkek, şalgam vb.

Halk oyunları: Zeybek, halay, horon, karşılama
Gelenek ve görenekler: Düğün, kına gecesi, asker uğurlaması.

Geleneksel çocuk oyunları: Üçtaş, Beştaş, Mangala, Körebe, İstop.

Farklı Ülkelerden Kültürel Örnekler

TÜRKİYE: Zeybek, ebru, mahya, Kayseri mantısı, cumbalı evler.

KKTC: Hellim peyniri, darbuka–zurna–ud, testi oyunu, lefkara nakışı.

TÜRKMENİSTAN: Telpek (erkek başlığı), plov (pilav), halı bayramı, Türkmen sazı.

RUSYA: Sarafan ve kokoşnik, Maslenitsa bayramı, vinegret salatası, ünlü yazarlar (Tolstoy, Dostoyevski).

BULGARİSTAN: Marteniçka bileklik, kukeri kostümleri, kaval ve gadulka çalgıları, kalaycılık.

Kültürel Mirası Korumak

- Gelecek nesillere aktarmak kimlik ve kültürel devamlılık için önemlidir.
- Misafirperverlik, Türk kültürünün temel değerlerindendir.
- Türkiye tarih boyunca mazlumlara kucak açmıştır (Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu'dan göçler).
- Sığınmacılara yönelik insani projeler hayata geçirilmiştir.

Kültürel Farklılıklara Saygı

- ✓ Kültürel zenginlikler toplumları geliştirir.
- ✓ Farklılıkları kıyaslamadan, eleştirmeden kabul etmek gerekir.
- ✓ Anadolu toprakları çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmış, bu nedenle çeşitlilik zenginliktir.

Selamlaşma Kültürleri

Türkiye: El sıkışma, sarılma, el öpme.

Japonya: Baş eğme.

Filipinler: Büyüklerin eli alına konur.

Fransa: Yanaktan öpme.

Yunanistan: Omza/sırtına dokunma.

Maoriler (Yeni Zelanda): Burun ve alınları birleştirme.

Kısaca;

Kültür; toplumların kimliğini belirleyen en önemli unsurdur. Kültürel mirasa sahip çıkmak, farklı kültürlerle saygı duymak ve yardımlaşma–dayanışmayı güçlendirmek, birlikte huzurlu bir yaşamın temelidir.

YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA

Yardımlaşma: İnsanların birbirine yardım etmesidir.

Dayanışma: Ortak amaçlarda birbirine bağlanmasıdır.

Örnek: İmece, aşure dağıtmak, cenazeye yemek götürmek.

Tarihî Örnekler: Sadaka taşları (Osmanlı), Tekalif-i Milliye Emirleri (Milli Mücadele).

Güncel Örnekler: Kızılay projeleri, Ulusal Vefa Programı, Deprem yardımları (6 Şubat 2023).

Yardımlaşma ve Dayanışmanın Faydaları

- Kardeşlik ve dostluk duygularını güçlendirir.
- Toplumsal birlik ve beraberliği artırır.
- Problemlerin çözümünü kolaylaştırır.
- Barış ve huzura katkı sağlar.

İlgili Atasözü ve Deyimler:

- Birlikten kuvvet doğar.
- Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
- Dost kara günde belli olur.

Kültürel Mirası Korumak

Gelenek, görenek, sanat, mimari, yemek kültürü kuşaktan kuşağa aktarılmalıdır. Misafirperverlik ve kültürel saygı toplumlar arası iletişimi güçlendirir. Anadolu toprakları, farklı kültürlerin bir arada yaşamasına zemin hazırlamıştır.

Kısaca;

Toplumsal yaşamda bireyler; grup, rol, hak ve sorumluluklarıyla düzen içinde yaşar. Kültür, yardımlaşma ve dayanışma toplumun birlik ve beraberliğini güçlendirir. Kültürel mirasımız ise kimliğimizin temel taşıdır.

YENİ MÜFREDATA GÖRE HAZIRLANMIŞ KİTABIMIZI E-KİTAP FORMATINDA İNCELEMELİK İSTER MİSİNİZ

